

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1898.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: Three cents the copy. Foreign and Jersey City Rates.

Table with 2 columns: Subscription Rates and Prepayment. Lists rates for one, six, and twelve months for various locations.

Telephone "Свобода", 498 Montgomery, Tea. U. N. Сова: 1888 Montgomery. 3 Канада наклейте наклейку гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

UKRAINE'S PROMISE! ORGANIZUJTEСЯ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАСНИЙ. ВІДСІЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ДІВІ І СІРПІ!

Польська політична пропаганда в Америці і справа Східної Галичини.

Відомий Ігнаш Ян Падеревський приїхав до Америки робити політичну пропаганду в користь Польщі. Між Американцями значні віти на вечері в готелі Астор в минулу неділю.

Між Пользяками значна акція на польському з'їзді, який відбувся недавно в Пінтсбурзі, Па. На цьому з'їзді падеревський висловив патріотичну промову, в якій сказав, що Польща і польський народ потребують політичної оборони.

Отже Польща, котра має свою державу і свій скарб, — вислає свого урядового представника, аби збирав жертви і робив політичну пропаганду у чужому краю.

Як запис, Падеревський є делегатом польської держави до Збору Лиги Народів в Женеві, на який він відси вертається в осінь.

Пользяки від Лиги Народів нічого більше не сподіваються крім того, що уряда собі, що дістануть Східну Галичину. Отже Польща, а зокрема Падеревський, хотів майже свою державу і свій скарб державний а таки йдуть до Америки за збірками і в тій Америці хотять робити пропаганду, яка рятівна для них проти чого іншого як проти народу Галичини, котрий хотів би захистити під Польщу і на це захоплення хотів би згоди Лиги Народів і Зауничених Держав.

ЯК ТЕПЕР СПРАВА СТОЇТЬ, АНІ АЛІЯНТИ, АНІ АМЕРИКАНЦІ, АНІ ЛІГА НАРОДІВ НЕ ПРИЗНАЛИ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ПОЛЬЩІ. Східна Галичина є власністю і в розпорядженні аліантів і Зауничених Держав.

Справа Східної Галичини приїде на чергу народ Збору Лиги Народів, який зачнетя сє осєни, у вересні, цього року. Отже Пользяки бояться, що страять Східну Галичину; бояться, що аліянти відберуть її і видадуть правому її власникові — народові Східної Галичини.

МІЖНАРОДНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ.

(Надіслана стаття).

(Кінець).

IV.

В попередній статті наведено деякі (далеко ще не всі!) міжнародні акти і факти, з котрих виходить, що Східна Галичина цілком не зїстала польським краєм, тільки хвилюючись опованим мілітарно через Польщу та чеканими цих свого рішення від антанти.

Коли воно так — насуває зароз кождому думка — а то воно антанта не рїнає вже раз по Галичину? І на се є відповідь. Ті то навть не одна, але аж три.

По перше антанта сама жє собі еше не агїда, що їй з Східною Галичиною зробити. Ще тоді, як у Росії був цар, антанта підписала з Росією договір, в котрім сказано, що як антанта враз з Росією виграти війну, тоді Росія дістане певні українські землі Австро-Угорщини, Франція — як сказано — до нинішнього дня держиться сею.

Вкінці трета причина є та, що антанта не може тепер за надто задратити з Польщею, бо потребує її проти большевиків. Якби антанта хотїла тепер примусити Польщу опустити Галичину, то мусїла би стримати всі доставки для Польщі. А доки большевики навісили над польським фронтом, доси антанта не зробить сего. Але нехай лише в Росії прийдуть до власти приятелі антанти, то з тїм моментом Польща переставить розпещенним бахуром антанти. На се є такі докази:

Перший — т. зв. війна Керзона. Другий — жаданє антанти в часі большевської офензиви, щоб Польща оповнулася до Смуу Третій — звїсний уже протокол зі Сна. Четвертий — недавня промова президента французької республіки, Мільнарна, на бенкеті в честь Пласудзького, у Парижі.

До того є і Галицька нафта. Якби Галичина належала чї до Польщі чи до невольської вишньої Росії, то Англія тяжко була б доступна до галицької кички, бо обі сї держави приятельство-муть з Францією. Якже Галичина буде самостійна, то Англія має надїю, що їй вона дістане (очевидно за гроші) част Галицької нафти. З Англією годяться в Галицькій справі Япон і Італія, бо вони мають той сам інтерес, що Англія, аби слабити Росію. Якби антанта зробила собі своїх суперечку за Триєст і Фіуме з Югославією.

Щож до Зауничених Держав Америки, то вони самі не знають, на чїм їм стунуть: чи за прилученням Галичини до Росії чи за повною самостійністю України. Якби американські Українці зробили щодо того якусь розумну акцію у Вашингтоні, то Зауничених Держав Америки рїшилиось: ськ чи так. Але що американські Українці лишень сварились між собою, тоно не стає їм вже часу на те, аби жадати ценобувд від Вашингтону. Тому Вашингтон не спїняється рїшити ценобувд про Галичину. Якби так американські Українці записали в Вашингтон меморіалами, петиціями, депутатами і т. п., тоби тоді так рушилися, що зробили раз шось з Галичиною. Коли Вашингтон мовчить до свого проє, то се абсолютно вина американських Українців.

Другою причиною, чому антанта доси не рїшила ценобувд про Галичину, є страх не перед большевиками. Антанта була так нерозумна, що допустила до знищення галицької армії. Опїсля, коли вже було запізно, вона змиркувала, що встїрїла дурницю, бо та армія була би найліпшою обороною галицького фронту проти большевиків. Але се покищо пропало, бо галицька армія розбита.

Вибух світової війни і російського та австрійського перевороту застав український народ мало пригатованим, особливо на російській Україні. Наслідком сего східно-українська держава підпала. Як сьогодні справи стоїть, то скорше правдоподібно є федерация східної України з Росією. Натомість Галичина, де варїд показав велику свідомість і солідарність, має вигляд (чєнс) окремої держави, котра б могла держати лонку свободу, стати

окремо українською державою. Правда не було би се сповнення наших мрій: неадляк висміють та елітні українці від Смуу по Кавказ. Але був би сє реалїзм, твердий і ступїнь до сего сповнення! Всї майже народи здобували перше свою самостійність на одній куни своєї території, а потім уже з флєм прилучалися до сего і решта території (землі). Так жє реальна політика: брати, що лише владствє, та будувати на тїм підставу до дальших здобутків — аж до повного осягнення ідеалу!

Дехто скаже: а чому саме від Мило Галичини зачнати будову української держави? — А ось чому: По перше тому, бо лише се є тепер можливе, а натомість плян Пєтлюри (будувати Україну від Придніприници, шє їй за поміччю Польщі) показався неможливим. Так само плян Винниченка, будувати Україну в союзі з большевиками. А самі лише повстання держави не збудують.

По друге-ж тому, що від Галичини почнати се значить будувати на певно. А почнати від Придніприници се значить пускатися на невпевне: сьогодні є загал, повстання і армія 200.000 хлопа, а завтра все розвалюєся. Галичина може сєчас зорганїзувати армію та урядовий апарат; на великій Україні се дуже, а дуже тяжко. Галичина сама себе зорганїзує, а велику Україну треба організувати при поміччї з боку (хочби з Галичини!).

Всіх нас цілює є соборна еліта України від Смуу до Кузєвця. А коли є між нами супротив, то хїба за те, яким шляхом діїти найліпшеїше до тї спільної ціли: чи шляхом Петрушевича? чи Винниченка чи Петрушевича? Чи може шляхом Гурьшівського, що надїється на повстання, а власиво не показує нам жадної своєї дороги?

Реальне тверде життє розбило плян Пєтлюри, Винниченка і Гурьшівського. Те саме реальне (дійсне) тверде одначе показує, що такі галицький плян шє найліпшеїше веде нас до спільної мети. Коли Галичине так завязьтє борюється за самостійність Галичини, то не лише то, щоб вивести свій край з лїнької волати, не лише тому, що політика Пєтлюри лишила Галичину на поталу Лїхам — але також тому, що се лежить в загально-українських інтересах мати тверду підставу, з котрої можна би було зачати, в лїньку пусту бачуля, але такі справдїшну будову Соборної України.

ДОПИСІ

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ З ПІТСБУРГА — УКРАЇНСЬКОМ ДІТЯМ В ГАЛИЧИНІ.

Наша Редакція одержала з Пінтсбурга, Па, отче писмо: Повїдомляємо Вас, що ми українські шкільні діти в Пінтсбурзі, Па, давали представлення "Вїнок на могилу Тараса Шевченка" і концерт в честь нашого великого поета Тараса.

Ми заробили і зїбрали 100 грошей, ми врадїлись, щоб ті гроші писати для наших побратимів українських дітїх, що їх мавши погинули в боротьбі за волю України. Тї діти бїд, мїний від нас, бо не мають шости і не мають убрань; нехай приймуть від нас і майї дар самі разом, а другий раз ми пішємо лише гроші. Посилаємо сї гроші, переказуємо також наше шєпе українське дїточє поздравлення.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ДІТЮРУ В ПІТСБУРГІ. Анна Дашинька, Юлія Яніська, Іван Войчук, Іван Баранський.

УКРАЇНСЬКЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ В НЬЮ ЙОРКУ.

На пом'яку українським студентам-емїгрантам в Європі, заходою "Нью-Йоркської Молодїжї" в Нью-Йорку, в "Русько-українській Народній Театр" відіграє в суботу 19-го м.

Starce Parske Правительство, комедія в одній дії. Режисер: В. Карнович-Діргент. В. Рудько. Про представлення відбувається величаний концерт, виконаний силами визначних українських співаків і танцівників і хору "Русько-українського Народного Театру", в Українським Народним Домі при 217-19 Іст-6-та улица в Нью-Йорку. Поездка починає о годїні 8:30 ввєрнє. Вступ \$1.00 і 75 цент. Шьє вечернїє є великої важї і високо-благородна, тож обовязково Українцї з Нью-Йорку їй околїні є невідомити дїрїбної і пїїтї на се представлення.

ПОЛІТИКА "ЖЕЛІЗНИХ" ПРОТИ СВОЇХ ПРОТИВНИКІВ. Нью-Йорк, Н. Й.

Повнїше заучаю маленське спростованє, котре я вислав 26. лютого 1921 року до редакції "У. Ш. Вїстїй". Але редактор "У. Ш. Вїстїй" не відповїдє, ані не відізває, чому не хоче помїстити. З сего видїю, що редактор "У. Ш. Вїстїй" хотїло тїлько о се, щобїм мене обчєрити перше загалом, а потім віддати в публічною, що є закладїти публічно в відозї, котра була помїщена свого часу в "Свободї". Сей факт доказує також янї, що редактор "У. Ш. Вїстїй" не хотїло тїлько тїм чїслї своєї газети, що немовби вони помїщали всїкі довідї, але єя ніколи не пробував писати. Тепер я писав, а воїні не помїстїли.

В "У. Ш. Вїстїях" з дня 26. лютого 1921 р. якраз Марта Глод робить пошукування (аж через часопїс, чю може мене вигнати з "Свободи" в Нью-Йорку) і закидає менї, що єя свого часу займавсь збіркою тимчасових позичок на оборону елітичних вїзїан та привісної собою \$200.00, котрі вона мала зложити на мої руки.

Я заявляю, що жадними збірками, як позичками ніколи не займавсь. Припомінаю собі лише одини кошти (в Нью-Йорку) і закидає менї, що єя свого часу займавсь збіркою тимчасових позичок на оборону елітичних вїзїан та привісної собою \$200.00, котрі вона мала зложити на мої руки. Я заявляю, що жадними збірками, як позичками ніколи не займавсь. Припомінаю собі лише одини кошти (в Нью-Йорку) і закидає менї, що єя свого часу займавсь збіркою тимчасових позичок на оборону елітичних вїзїан та привісної собою \$200.00, котрі вона мала зложити на мої руки.

Дуже дивно, що Марта Глод аж по двоє рока примїнула собі, що вона позичила гроші Обор. Ком., та давий обчєрнїю менї. Ми ж не знаємо, чи виступає проти нас "малчківник", то на ньому треба помїстити. Малчківник і пінчак з "У. Ш. Вїстїй" є сїм словї, котрі можуть кінчуть свою програму роботу.

К. Пінтзар.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ БАНК В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

3-го засідання Комїтету Органїзацій Українського Банку — дїя 4-го марта, 1921, о год. 4. по пол.

Присутні: Др. С. А. Сохоцький, А. Рєдер, о. П. Левинський, О. В. Лоточник, Др. С. Демидчук, С. Ядловський. Урядовою першою осправдєла свою непристїдність М. Камінський. Секретарь засіданя Др. Ф. Гєндель вїхав з Нью-Йорку і сє повідомити про засіданє. Прибув його заступник з канцелярї.

Виконана і не виконана робота. Др. Сохоцький повїдомляє, що в суботу дїя 2-го лютого він відбув реформальне засіданє разом з о. Лоточником і Др. Демидчуком, щобїм перелїчити роботу канцелярї і погласувати справу, якї в межї часу набрїрали. При нїм, чїти годї виявилось, що канцелярїя не вислала обїжїнка до субкомїтетів, що вїрнула думка, що сє не можна уладувувати і розїсати не лише до субкомїтетів, але також до більшого числа видїйних громадян. Голова застерєгає проти сего, що сє не можна уладувувати і розїсати не лише до субкомїтетів, але також до більшого числа видїйних громадян. Голова застерєгає проти сего, що сє не можна уладувувати і розїсати не лише до субкомїтетів, але також до більшого числа видїйних громадян.

Після основного висвітлення сї справи, розділено агїтаційну роботу між члєнм Комїтету і год. 6:30 вечером замкєно засіданє. Др. С. А. Сохоцький.

Cigarette It's Toasted. The American Cigarette Co. Includes an illustration of a cigarette pack.

